

OPPI-ISIÄ IV R

Väinö Hotti

(nettikuva)

RISTO SANTALA

18.5.1929 – 26.9.2012

Väliotsikot ja teh. (ositt.) VHn

(nettikuva)

TAIVASTEN
VALTAKUNTA
VASTAAN HYÖKÄTÄÄN

© Risto Santala 1965

Kirjana julkaissut

Kansan

Raamattuseuran säätiö
1965

”Mitä me siis tähän sanomme?” Room. 8: 31

Hebrealaiskirjeen kirjoittaja, joka vanhan perinteen mukaan voisi hyvinkin olla **itse Paavali**, kirjoittaa: "Tästä meillä on paljon sanottavaa, ja sitä on vaikea selittää, koska olette käyneet hitaiksi kuulemaan" ([Hebr. 5: 11](#)). Kykymme kuulla oikein ja ymmärtää oikein saattaa sekin muuttua. "Eihän siinä, mitä teille kirjoitimme, ole muuta, kuin mitä siinä on luettavana ja minkä to myös ymmärrätte; ja minä toivon teidän loppuun asti ymmärtävän - -" ([2 Kor. 1: 13](#)). Yhtyisin samaan toivomukseen.

Goethe sanoo Faustissaan: "Die Botschaft höre ich wahl, allein mir fehlt der Glaube", sanoman kyllä kuulen, mutta minulta puuttuu usko. Nyky aika muuttaa sekä sanoman että uskon.

Kaukana menneisyydessä kajahti kerran [Jesajan kirjan](#) alkuakordi: "**Kuulkaa taivaat, ota korviisi maa, sillä HERRA puhuu.**" - - Nyt puhuu ihminen. Ei hän saarnaa, hän vain kuuntelee ja ymmärtää. "On kuin ääni sanoisi: 'Kuitenkin sinut hyväksytään.' 'Kuitenkin hyväksytään, hyväksytään sen kautta, mikä on sinua suurempi ja minkä nimeä et tiedä. Älä kysy nyt tuota nimeä, ehkä löydät sen myöhemmin -- tyydy siihen, että sinut hyväksytään." (Tillich).

Oi Herra, missä on s a n o m a ? Missä on SANOMA? Nyt puhuu ihminen. Nyt ei puhuta "salattua Jumalan viisautta" (1 Kor. 2: 7) eikä "Hengen opettamilla sanoilla". Oi Herra, olemmeko jo näin pitkällä luopumuksessa? Otatko jo pois SANASI maan päältä? Olemmeko jo menettämässä "kaiken leivänvaran ja kaiken vedenvaran?" (Jesaja 3: 1).

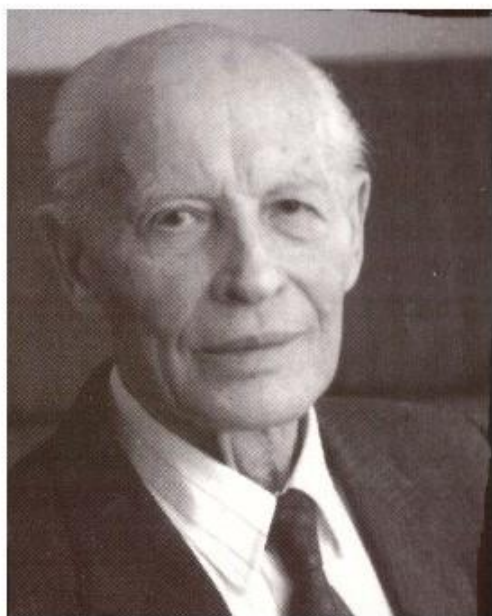

(nettikuva)

HANNS LILJE

20.8.1899 6.1.1977

Nykytilannetta ei voi lääkitä pelkällä lamentaatiolla, Jeremian tapaisella valitusvirrellä. Olemme kristittyinä haasteen edessä. Vieraillessaan vuosia sitten Israelissa piispa **Hans Lilje** kertoi 30-luvun tunnustuskirkon taistelusta ja sen periaatteista. Hän korosti "*Tunsimme olevamme kutsutut taisteluun joka ainoassa pienimmässäkin asiassa.*" Nykyajan ihminen tuhlaa Raamatun aarteet juuri pikkurahoina. Meidät haastetaan taisteluun "**evankeliumiin uskon puolesta**" **kaikilla** uskon rintamilla.

(nettikuva)

UURAS SAARNIVAARA

17.2.1908 -5.5.1998

Kun "aikoinaan", vuonna 1960, hankin kahden uskon "synsyguksen" Hedegårdin ja Saarnivaaran kirjan Kohti suurta Baabelia, pidin muutamia sen esittämiä korostuksia tarpeettoman kärjistettyinä. Puhe suuresta Baabelista ja siitä, että laitoskirkolla on vaara huorata maailman kanssa, on kyllä sinänsä raamatullista. Kirkon ON kuitenkin kuunneltava näitä ipcha mistabra -ääniänsä. "Kirkon läsnä olon" linja voi johtaa siihen, että siitä tulee lopulta eräänlainen reliikki, muinaismuisto. Uuden testamentin mukainen kirkko ei ole "presence", vaan dynaaminen aktia. Monessa maassa kirkkolaitos on jo, käyttääksemme Hromádkan sanaa, "henkisen tyhjiön julkisivu".

Syy ei ole kirkon Herrassa eikä Raamatun sanomassa. Syy piilee omassa luopumuksessamme. Sveitsiläinen teologian tohtori **S. Külling** sanoi kerran

vieraillessaan kotonani: *"Me teologit olemme pääsyllisiä. Tuskin löytää Euroopasta enää teologia, joka on kokonaan Raamatun kannalla."* Jopa raamatullisina teologeinkin pitämämme miehet **taistelevat usein henkilökohtaiseen uskonelämään pyrkivää kristillisyyttä vastaan**. Monessa Euroopan maassa pietismi on muodostunut oman sydämen ja ulkonaisten käytöstopojen sairaalloiseksi tarkkailuksi ja kaiken oman ryhmäkunnan ulkopuolella olevan kristillisyyden tuomitsemiseksi. Suomen kansalliset pietistihenkiset herätysliikkeet ovat varjeltuneet suurimmaksi osaksi tällaisesta kieroontuneesta asenteesta. Taistelllessaan väärää pietistisiä ilmiöitä vastaan usea teologi on langennut toiseen äärimmäisyyteen.

(nettikuva)

KARL BARTH

10.5.1886 – 16.12.1968

Edellä mainitsemamme tri Külling, joka tunnustaa Barthin arvon Jumalan kunnian julistajana, valitti sitä, että Barthista "ihminen on vain Jumalan työn näyttämö." Barth karttaa puhumasta ihmisen henkilökohtaisesta pelastuskokemuksesta ja uudestisyntymisestä. Ihminen on Jumalan objektiivisen työn kohde. Siksi ei sovi korostaa kääntymystä ja parannusta. Homo religiosus, ns. uskonnollinen ihminen, on hänelle kauhistus. Hurskauselämä on "pietististä schematismia", kaavioitumista. Tästä syystä Barthin opetuslapset hangoittelevat aktiivista julistus- ja evankelioimistyötä vastaan.

Käytännössä modernin teologian ja uskonnottoman kristinuskon sekä kunniateologian edustajat muodostavat eräänlaisen "pihtiliikkeen", joka ajaa evankelioimistyön ja hengellisen aktivismin viimeiset mohikaanit mottiin, jossa heidät on helppo nitistää.

Yleensä ei ole kysymys teologiasta vain tieteenä: kaikki jumaluusoppi johtaa elämään ja käytäntöön.

On perin tyypillistä, että esim. The Honest to Goo Debate kirja sisältää myös piispa **Robinsonin vaimon** kirjoituksen, Honest to Children, Rehellinen lapsille. Siinä hän kiirehtää selvittämään, miten kirkko voisi jakaa hänen puolisonsa ajatukset lasten omaisuudeksi. Kenties hän pääsee vielä modernina "lapsievankelistana" historian lehdille.

(nettikuva)

Sama varteenotettava huomio voidaan tehdä Amerikan ja Kanadan kirkollisesta elämästä. Kristillisten Kirkkojen Kansainvälisen Neuvoston puheenjohtaja, tri **Carl McIntire**, esitti Pohjolan evankelisessa konferenssissa Uuden Tien näyteneron (1964) tietoihin perustuen esimerkkejä nykyteologian soveltamisesta:

Carl McIntire 17.5.1906 – 19.3.2002

Kanadan Yhtynyt kirkko on hyväksynyt vuosi sitten kuuden vuoden valmistelujen jälkeen ja kustannuksiltaan miljoonan dollarin arvoisen uuden virallisen pyhäkouluoppaan. Muuan maan sanomalehti kirjoittaa 9. päivänä heinäkuuta 1964: *"Uusi pyhäkoulumateriaali - tulee järkyttämään niitä, jotka hyväksyvät Raamatun Jumalan sanana. Se kieltää kirjaimellisen tulkinnan, jota on harjoitettu aikaisemmin. Mutta kirkon viranomaiset sanovat, että se vain saattaa pyhäkouluopetuksen ajan tasolle siinä, mitä papit ovat julistaneet saarnatuolista kaksikymmentäviisi vuotta. - - Raamatun ensimmäiset yksitoista lukua ovat myyttiä. Punainen meri ei jakautunut päästämään juutalaisia Egyptistä."* Ja näin kertomus jatkuu.

Kanadan Yhdistynyt kirkko on suurin maan kirkoista. Se oli yhteistyössä erään baptistikirkon kanssa materiaalia laatimassa. *"Minkälainen kirkko meillä on kahdenkymmenenviiden vuoden kuluttua, jos kaikille nuorille ja pyhäkoululapsille opetetaan tätä Raamattua vastaan kohdistuvaa hyökkäystä?"* kysyy tri **Carl McIntire**. Tämän jälkeen hän esittää Amerikan Metodistikirkon erään virallisen pyhäkoulujulkaisun ja Amerikan erään presbyteerikirkon vastaavanlaisen tuotteen, jotka kumpikin ovat samalla myyttilinjalla.

Eikö tässä ole kysymys juuri taistelusta taivasten valtakuntaa vastaan?

Saksalainen uskonto totesi, että "kirkko voidaan voittaa vain kirkon kautta" - muut tiet ovat illuusioita. Saksalainen uskonto ei tahtonut olla "kirkon vihollinen".

Dietrich Bonhoeffer
4.2.1906 -9.4.1945 (nettikuva)

Se pyrki vain "irrottamaan kirkon kristillisestä ajattelusta ylipäänsä". Tämä oli oleva "toinen ja lopullinen kirkkoreformaatio". Saksalainen uskonto kumpusi "ihmisen omasta katsomuksesta, hänen tuntemuksestaan ja ajattelustaan". Se tahtoi olla "tervettä ja luonnollista uskontoa". Lähtökohtana tuli olla "meidän jumalansanamme" ja "usko korkeaan ihmishenkeen". Ihmisen tuli vapautua Jumalan orjuudesta ja pyrkiä "itsessään olevan jumalallisen herraksi". Kristus oli vain "hätäauttaja" ja "sankarillisen inhimillisyyden esikuva". "Suorituskykyinen ihminen" oli uuden ihmiskunnan kehityksen takeena.

D i e t r i c h B o n h o e f f e r koki, että "sisäisyyden", "omantunnon" ja "uskonnon" aika on ohi. "Inhimilliset rajat" tulivat hänestä "kyseenalaisiksi". Ihmiset voivat työntää "rajoja omilla voimillaan tuonnemmaksi". Jumalasta tulee puhua "keskustassa eikä rajoilla". Ihmisen tulee "seisoa omilla jaloillaan", hänet tulee "kohdata hänen vahvimmalla alueellaan". Ihminen on tosin syntinen, "mutta ei silti vielä alhainen". Hänen syntejään "ei saa nuuskia", hänen tulee saada "olla inhimillinen" ja "maailmallinen". "Sielun pelastus" ja "lunastususkon" korostaminen on erehdystä. Maailma kulkee kohden "täysi-ikäisyyttä". "Täysi-ikäinen ihminen" on vapautettu "vääristä uskonnollisista siteistä ja estoista". "Autonominen ihminen" ei ole aina, kuten Goethen ja Napoleonin tapaukset osoittavat, sidottu ehdottomiin moraalinormeihin. "Kirkon on käytävä maailman henkiseen kohtaamiseen".

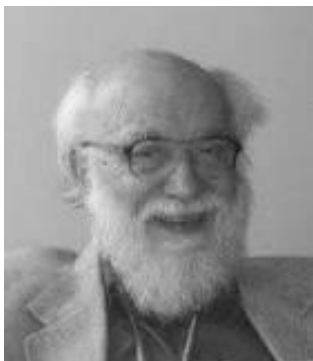

(nettikuva)

JOHN A.T. ROBINSON
16.5.1919 – 5.12.1983

R o b i n s o n ei esitä olennaisesti mitään uutta, sellaista minkä juuria ei tapaisi jo saksalaisessa uskonnossa, Bultmannilla ja Bonhoefferillä. Hänen ajatusrakennelmansa runko on saksalaisen uskonnon ehdottama kirkon kautta tapahtuva "vastahakoinen vallankumous". **Ernst Bergmann** käytti siitä vain nimeä "toinen ja lopullinen kirkkoreformaatio". Pääasiana näkyy olevan kirkon vapauttaminen "kristillisestä ajattelusta ylipäätään". Jo rationalismin aika julisti, että kaikkien vanhojen jumalakäsitysten tulisi väistyä. Nyt tämä julistus tapahtuu vain kirkon nimessä.

Robinsonin teologinen synteesi on tosin monipuolisempi kuin tässä esittämämme. Hän lienee pyrkinyt vapautumaan väärästä kuolleesta puhdasoppisuudesta voidakseen lähestyä ihmisiä heidän oman inhimillisen kokemuspiirinsä kielellä. On vain kysyttävä, onko tämä uusi puhe eksistenssistä ja syvyyksistä selvempää kuin Raamatun yksinkertainen elämänläheinen sanoma.

(nettikuva)

GERGE W. FORELL

19.9.1919 – 29.4.2011

Toisaalta amerikkalainen luterilainen professori **George W. Forell** lienee ollut oikeassa sanoessaan eräillä neuvottelupäivillä Robinsonin taistelevan lopultakin itseänsä vastaan: "Robinson ruoskii legalisteja, jotka opettavat 'älä polta', 'älä juo', 'älä tanssi' - mutta samalla hän kehottaa itse, että meidän pitää rakastaa ja taas rakastaa, puhumatta samalla armosta ja Jumalan Hengen työstä, mikä suo meille rakkautta itsemme ulkopuolelta. Tämä on vieläkin pahempaa legalismia kuin kielteinen älä-asette."

Vain itsessään onnistunut ihminen voi elää Robinsonin teologiasta, ihminen, joka ei tarvitse sovitusta, vaan kykenee itse omin voimin esimerkilliseen elämään. Tämä on kirkkohistorian tuomitsemaa pelagiolaisuutta - muistettakoon, että Pelagius oli kotoisin jostakin saarivaltakunnasta, todennäköisesti Irlannista. Samaan opetuslapseuteen voisi liittää myös Amerikan "goldwaterilaiset", joiden "suorituskykyisen ihmisen" ja "korkean ihmishengen" palvonta juontaa samoille alkulähteille. Tällöin ihminen on ihmisen jumala. Nykyajan ihminen pyrkiikin konstruoimaan itselleen uskon, mihin hän voi uskoa. Mutta tämä juuri on ollut kaiken epäjumalanpalvelun päätendenssi kaikkina aikoina. Mistä tämä ihmisen kruunaamisen linja sitten on lähtöisin?